F18 Kamraten

Nr 49
Juni 2014

Tidning för F18 kamratförening medlemmar ur Kungl Södertörns Flygflottilj/Flygvapnets Södertörnsskolor

JUBILEUMSNUMMER

INNEHÅLL

Innehållsförteckning.....2
Ordföranden har ordet.....3
Minnen från kriget.....4
Jubileumsmynt 2014.....4
Ny förbandsfana.....5
J 35 B modellen nu i Rikstens skola.....5-7
SMKR Representantskapsmöte 2014.....8-9
Minnesstenen.....9-11
En vpl vedermödor del 3.....11-13
F 18 Kamratförening 30 år.....14-22
SMKR, Stöd till veteraner och anhöriga.....23-25
Matsalsmålningen.....26-28
Engelbrekt 100 år.....29
Årsmöte 2014.....30-32
LOA Falkman.....32
Protokoll årsmöte 2014.....33-34
Försvarsmaktens chefer.....35

Rekrytera medlemmar till F 18 Kamratförening

Alla som är intresserade av flyg, F 18 HISTORIA eller i övrigt vill stödja oss kan bli medlemmar i föreningen.

Bli medlem och stöd vårt arbete med att bevara minnet av tiden då flygflottiljen var en del av vårt luftförsvar med en aktiv incidentberedskap och stridsledning för övervakande av vår territorialgräns.

Medlemsavgiften är 100 kronor per år och medlem.

Kontakta vår ordförande eller vår sekreterare

Gunnar Persson
Torpvägen 24 A
147 63 Uttran
073-1536844
ordforande@f18.se

Leif Ström
Morgonvägen 129
146 32 Tullinge
070-3159797
sekreterare@f18.se

GLÖM INTE ATT BETALA IN MEDLEMSAVGIFTEN FÖR 2014.
MEDLEMSAVGIFTEN ÄR OFÖRÄNDRAD 100 KRONOR
OCH INSÄTTES PÅ PLUSGIROKONTO 72 91 00-8

F18 Kamratförening, Pg 72 91 00-8
Ordförande Gunnar Persson, tel 08–530 340 06, ordforande@f18.se
Vice ordförande Sten Wiedling, tel 0155-213974, wiedling@telia.com
Sekreterare Leif Ström, 08-449 92 88, sekreterare@f18.se
Kassör Jan-Olaw Persson, tel 08–551 712 50, kassor@f18.se
Klubbmästare Thomas Starrin, tel 08–711 74 87, thomas@starrin.se
Ledamöter Thomas Lagman, 08-746 66 48, Roger Wikholm, 08-530393 96
Adressändringar och ekonomiska ärenden, Jan-Olaw Persson
Foto framsida: J 35 B modellen i taket till entrén i Rikstens skola
Foto baksida: Två stigande J 34 ur "J 34 boken"

Ansvarig utgivare
Gunnar Persson
Redaktion
F 18 Kamratförening Styrelse
Omslagsfoto: Gunnar Persson
Grafisk formgivning
Gunnar Persson
Tryck
Bomas Tryck Sollentuna

ORDFÖRANDE HAR ORDET

Då har det äntligen blivit tid att sätta pennan i handen och starta upp ett nytt nummer av F 18 Kamraten. Just nu har styrelsen bråda tider att planera och bestämma hur vi skall genomföra återinvigningen av minnesstenen och medlemsresan till Morokulien. Möten avlöser varandra på Tullinge med verksamhets- och budgetdialog med C LSS i Uppsala som det första i ordningen. Vi fick en mycket positiv respons i dialogen med LSS till gagn för föreningen. Vi har dessutom fått ett mycket bra planeringsunderlag att arbeta efter. I mitten av april fick vi upp vår J 35 B modellen i taket till entrén i Rikstens skola. Mer om detta inne i tidningen. Modellen var startskottet till det tänkta projekt vi skall genomföra tillsammans med skolan. Vi planerar även ett samarbete med Tullinge modellflygklubb. För tillfället arbetar de med en J 28 modell som vi gärna vill haka på. Vi bearbetar Flygvapenmuseum rörande vår J 34 Acro Hunters modell för överföring till Tullinge (byggdes på divisionen av förarna).

Fler och fler medlemmar ansluter till våra tisdagsträffar. Vi sitter även kvar längre och fikar, då det är intressanta diskussioner och information som kommer upp i dagsljuset. Vi har fått in många F 18 foton och vi har även kunnat scanna in en hel del. Har du några bilder tar vi gärna emot dessa och scannar in dem för arkivering i vår bildbank. Genom inköp av en ny scanner, så kan vi nu hantera i stort sett alla format och kvaliteter.

Våren har många aktiviteter och styrelsen hoppas på ett aktivt deltagande från alla våra medlemmar. Det har varit ett omfattande planeringsarbete med många inblandade.

Jag önskar er alla en skön och avkopplande sommar med sol och värme.

Bilden visar ordföranden tillsammans med C ATS (Armétaktiska staben) brigadgeneral Stefan Andersson på höger sida samt gruppen som jag arbetade med under den internationella övningen Viking 14 i april detta år. Generalen blev den förste att erhålla vårt jubileumsmynt som uppskattning för det grannlaga arbete och ledarskap han visade stort prov på under övning Viking 14.

Minnen från kriget !

(text och foto Leif Ström)

Om man i dag vandrar utmed Tullingesjön, Tullinge strandvägen, på den nyligen upprustade Tullinge Strand så finns det bland annat ett flertal informationstavlor. Den tavla som finns vid Adler Salvius väg påminner om anläggningar som har F18-anknytning. Här ligger nämligen resterna av ett värn vid sjökanten. Det är ett skyttevärn som uppfördes under andra världskriget för att skydda Tullinge flygfält från fientlig trupp norrifrån. Det finns ett stråk med flera liknande värn i backen upp emot Gårdsvägen och ytterligare ett värn strax öster om vägen i förhållande till bilden.

Tag gärna en promenad och avsluta sedan med en kaffepaus på Sjöcafeét vid Hamringevägen mitt emot Kungsberget på andra sidan viken. Där finns en liten båthamn och ett trevligt café samt lite loppis för den som är intresserad.

JUBILEUMSMYNT

(text och foto Gunnar Persson)

I samband med min tjänstgöring i Korea kom jag i kontakt med dessa mynt. Många använde detta lilla myntformade tecken som gåva till välförtjänta personer. Även olika organisationer och höga befattningshavare lämnade detta signum som minne vid besök med mera.

Detta tyckte jag att vi skulle skaffa till F 18 Kamratförening och använda på samma sätt. Delas ut till välförtjänta men skall också kunna köpas som samlingsmynt. Vad vi skulle ha för bilder på fram och baksida föll sig ganska naturligt, vår 35221 på ena sidan samt vårt flottiljemblem på andra sidan.

Nu har vi låtit tillverka detta mynt och nu har vi också fått leverans från Korea.

Vårt första mynt har tilldelats Chefen för Armétaktiska staben Brigadgeneral Stefan Andersson för hans förträffliga ledarskap i samband med Viking 14 i Enköping 31 mars till den 10 april.

Är du intresserad av att köpa jubileumsmyntet så kan du göra det genom att sända en e-post till kassören samt sätta in betalning på vårt plusgiro. Jubileumsmyntet finns i en begränsad upplaga och kostar 60 kronor plus porto (två frimärken).

NY FÖRBANDSFANA

(text och foto Gunnar Persson)

Under ordförandekonferensen 2009 lovade jag FV kamratföreningar att ta reda på om det var möjligt att tillverka en kopia av vår förbandsfana. Anledningen till detta är att vår ordinarie förbandsfana finns på armémuseum och inte får användas eller hängas upp i exempelvis vår föreningslokal. Experten på detta område, Christian Braunstein, kontaktades. Enligt honom skulle det inte möta något hinder att tillverka en kopia av förbandsfanan.

Kontakter med svenska tillverkare tog stopp ganska snart då det skulle röra sig om stora belopp att låta tillverka en kopia. Kontakter togs återigen med Korea där vi fick en kopia mycket billigare varför vi beställde ett exemplar. Fanstång, bärväska med mera fick vi inhandla i Sverige.

Nu har vi en förbandsfana vi kan använda när vi vill och även ha på väggen i vår föreningslokal. Vi har använt den i samband med årsmötet och återinvigningen av vår minnessten samt på veterandagen. Alla är överens om att den blev mycket lyckad- både till kvalitet och färg.

J 35 B MODELLEN NU I RIKSTENS SKOLA

(text Gunnar Persson, foto Leif Ström)

Nu har J 35 B modellen tagit plats i taket till entrén i Rikstens skola. Morgonen onsdagen den 16 april kom bomliften för att rullas in i skolans matsal och möjliggöra uppsättningen.

Efter placering och stabilisering kunde så äntligen arbetet börja. Uppgiften var att komma så nära taket som möjligt.

Det var 13,9 meter upp till regeln och lyften kommer ungefär lite högre än hälften. Fram med lina och rispåse för att på så sätt kasta linan runt den aktuella regeln uppe i taket. Efter ett antal kast, så hamnade snöret rätt. Från åskådarna, F 18 Styrelse hördes många goda råd till vår skicklige teleskopoperatör.

Planet har sedan tidigare fått tre fästpunkter för lina, så att det blir rätt vinkel när planet hängs upp. Högt till tak men efter ett antal försök så var linor och fästanordningar på plats.

Skolans rektor, Ulf Linder, var lyrisk när han såg planet hängandes i taket. Skolan har ställt upp på ett helt fantastiskt sätt med utrymme i de fina lokaler som skolan har. För närvarande är det fyra årskurser i skolan och det tillkommer en per år upp till nionde klass. Just den aktuella dagen var det påsklov så eleverna fick kommande måndag se vårt gemensamma projekt. Modellen var startskottet till vårt samarbete med skolan.

Här står Kenneth, vår modellbyggare, och kollar så att linorna hamnar rätt samt att attitydvinkeln blir korrekt före upphängningen i taket. Planet har tre fästpunkter. Nedan i bild har vi Leif och Kenneth som kollar att alla tre linorna hamnar rätt.

Håll tungan rätt i mun och måtta in planet så att det kommer på plats utan några blessyrer. Ett omfattande arbete med vinklar föregick själva upp hängningen.

Kenneth andas ut när karbinhaken är på plats och planet hänger snyggt och prydligt under skolans tak.

SMKR REPRESENTANT-SKAPSMÖTE 2014

(Text Gunnar Persson, foto SMKR)

Genom vårt medlemskap i SMKR (Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund) har vi numera möjlighet att vara med och påverka våra intressen genom att deltaga på SMKR:s representantskapmöte. Dessa genomförs vart annat år och är det högsta beslutande organet för centralförbundet.

Representanter för vår förening var Jan-Olaw Persson och Leif Ström. Mötet genomfördes på Tallink/Silja Lines fartyg den 1-2 april. Det var cirka 60 personer som slutit upp på mötet och båten lämnade Värtahamnen klockan 1930 för färd mot Finland och med återkomst klockan 1815 den 2 april.

Leif och Jan-Olaw bland intresserade deltagare

Nytt för i år var de reviderade stadgarna som anpassats efter de nya arbetsuppgifter som tillkom i samband med att SMKR nu måste beakta hanteringen av utlandsveteraner och anhörigstöd och inte enbart stöd till kamratföreningarna. Genom de ändringar som gjorts täcks förhoppningsvis alla delar av verksamhetsfälten in och tillgodoser alla medlemsföreningar.

Medlemsavgiften sänktes från 2 kr/medlem/år till 1 kr/medlem/år.

Till ny ordförande för SMKR efter Christer Olofsson valdes enhälligt Anders Emanuelsson för en period om 2 år.

Ovan lämnar Christer Olofsson (höger i bild) över ordförandeskapet till Anders Emanuelsson.

Nya i SMKR:s styrelse är från och med i år och fyra år framåt Gunnar Persson F 18 (adjungerad i styrelsen under 2013), och Sven Scheiderbauer F 10 (vänster bild) samt Jochen Seifert Amf 1 (adjungerad i styrelsen under 2013, bilden till höger).

Lennart Olsson I 19 (vänster bild) valdes också till ny styrelseledamot i SMKR.

För att tillgodose Försvarsmaktens krav vad avser redovisning av ekonomin har en auktoriserad revisor tagits in från Folkessons revisorsfirma i Uppsala. Lennart Bresell, Flottans Män (bilden ovan till höger), valdes till ny kassör efter Göran Paulsson som slutar som kassör och går in som revisorssuppleant.

Intresserade åhörare med bland annat två av förbundets hedersordföranden 3 och 4 från vänster (Sune Birke och Leif Thörnquist).

Jan-Olof Johansson (kanslichef) till vänster i bild tackas med silvermedalj för förtjänstfulla insatser och Tom Olson höger bild avtackas då han lämnar styrelsen. Nu jobbar vi vidare och utvecklar verksamheten.

MINNESSTENEN

(text och foto Gunnar Persson samt boken Flygande Högvakt)

Äntligen har minnesstenen hamnat på plats i och med den sista flytten. Genom de byggnationer som genomförts på Tullinge kunde inte stenen stå kvar på den tidigare platsen. Genom ett bra samarbete med RFAB och projektledaren Nina Vesterli på samhällsbyggnadsnämnden, Botkyrka kommun, har stenen fått en bra och trevlig plats. En parkbänk att sitta på och minnas kamrater som inte längre finns bland oss.Vid stenen finns en skylt placerad med information om stenen för dem som inte tidigare har kunskap om stenens innebörd och betydelse.

Lite historia kring stenen:

I samband med flottiljens 10-årsjubileum 1956 invigdes den nuvarande minnesstenen på F 18. Dåvarande flottiljchefen överste Raab höll ett minnestal i samband med invigningen som en påminnelse om de första 10 åren på Tullinge. Minnestalet finns i sin helhet i första boken om flottiljen "Flygande högvakt".

F 18 tillkom på initiativ av dåvarande chefen för kustflottan som ansåg att det borde finnas ett skydd för huvudstaden samt kustflottan som opererar utanför densamma. Det behövdes ett antal försvarsbeslut innan beslut fattades om upprättandet av F 18.

Den 1 juli 1946 stod förbandet klart som det yngsta i skaran av flygflottiljer. Inte nog med att vara yngst och därmed få lida pin för förmågan att nå upp till de äldre kamraternas kompetens och trollkonster i luften utan F 18 fick också överta de äldre och mer slitna flygmaskinerna. De första flygplanen som anlände var J 22 och så småningom kom J 28 som var ordentligt sliten före uppsättandet av en division med J 34. F 18 blev en flottilj man kunde räkna med och syskonskaran blev mer och mer imponerad av vår kunnighet och förmåga att verka i lufthavet.

1.divisionen uppsattes den 5 maj 1947 med Lt Perming som divch
2.divisionen tillkom den 29 april 1948 med Kn Linderoth som divch
3.divisionen var klar den 1 oktober 1948 med Hessle som divch
4.divisionen gav klartecken den 29 september 1947 med Kn Lindström som chef.

Det är dock ett faktum, precis som i alla andra sammanhang, att vi inte hade kunnat uppnå denna utveckling utan uppoffringar. Övningar avlöste varandra och utbildningar genomfördes i ett raskt tempo på nya flygplan och system. Förändringar i taktik och metodik med fältmässiga övningar innebar svårigheter. Detta medförde också att vi fick betala ett högt pris och då tänker jag på dem som fick ge sitt bästa och allra mest värdefulla en människa kan ge--nämligen sitt liv.

Minnesstenen är rest till minne av kamrater som har lämnat oss:

Fk Lars Lindström	15/4 1950
Haveri	
Ff Ulf Röckner	9/7 1951
Haveri	
Kd Allan Bruno Göransson	10/11 1952
Haveri	
Kd Per Bertil Gärdin	28/3 1953
Förolyckad under fjälltur	
Vpl Kjell Bo Ingemar Fröberg	7/10 1953
Kollision mellan mc och fpl	
Ff Nils Erik Pettersson	23/11 1953
Haveri	
Ff Lars Edvard Årfelt	26/4 1954
Haveri	
Vpl Bo Håkan Vilhelm Nilsson	7/7 1954
Förolyckad vid fall från l-bil	
Lt Gerhard Nauckhoff	17/5 1955
Haveri	
Ftekn Hans Sterner	23/5 1956
Olyckshändelse under mek-tjänst	

Jan-Olaw vid minnesstenen

Stenen, i sin okonstlade form av urgammal granit, skall erinra oss om dem som utan tvekan gjorde sin plikt. Inskriptionen "Till minne av kamrater" skall få oss att skänka dessa kamrater en tacksamhetens tanke. Vi skall även ge plats åt alla andra som under årens lopp givit sitt liv åt den verksamhet som vi alla gillar allra bäst. Vi samlas årligen och minns våra kamrater och hedrar dem med en minnesstund för att på så sätt samla kraft och energi för nya tag och nya uppoffringar. Ett är säkert och det är att den framtida utveckling inte stannar upp utan fortskrider. Vi blir mer och mer beroende av varandra och därmed nödvändigheten av ett gott samarbete och den ödmjukhet som detta innebär.

Minnesstenen har flyttats tre gånger tidigare inom området men platsen framför kanslihuset har alltid funnits. Nu har äntligen minnesstenen fått den plats som vi hoppas kommer att vara för mycket lång tid framöver och här har vi, flygarkamrater, möjlighet att sätta oss ner och för en kort stund minnas vår tid i Flygvapnet och de kamrater som vi varit tillsammans med under många år i och utanför tjänsten och som inte längre finns bland oss.

Öv Raab lägger ned en krans i samband med invigningen 1956 (foto ur Flygande Högvakt)

En värnpliktigs vedermödor del 3

(text Lennart Lindström)

Förutsättningar, se del 1 och 2
(första delen av juni månad)

Åkte ned till snickarverkstaden för att låna ett lämpligt måttband. Var ute i värnterrängen och mätte en barack. Ritade monteringsritning för montering av baracken. När jag lämnade kanslibyggnaden, saknade jag min mössa, så jag fick ringa dagofficeren och be att få gå barhuvad till 4.e divisionen och hämta en annan mössa. Fick ett ritjobb av Leile. Det var att rita in permanentning av vägarna på stora flottiljkartan. Tog en ordentlig cykeltur för att bibehålla konditionen. Var uppe på signalen och rakade mig. Detta tarvar en förklaring, på logementet fanns bra toalettrum, men endast kallt vatten i kranarna. Hade man då sin arbetsplats i kanslihuset, höll flygvapnet med varmvatten i byggnadens toaletter. Hade permission för jag hade gäster från Göteborg att guida i Stockholm.

Cyklade ut till Tullinge, men fick punktering på tävlingscykeln och kom försent till vakten som släppte in mig ändå. Väktes av kupplarm klockan 5 på morgonen, larmet avblåstes vid åttatiden. Textade ett par skyltar till serg. Dahlgren, bjöd sedan sergeant Wiberg på kaffe. Leile ringde och bad om hjälp. Vi skulle mäta upp en ny banslinga på en av taxbanor-

na. Fick i uppdrag att rita och linjera en stor liggare till köket. På eftermiddagen kom Edman på signalen och ville ha en skylt textad. Efter det återupptog jag arbetet med löjtnant Krook.

Sergeant Wiberg och kapten Palm var i Linköping hela dagen, så jag passade på att byta däck på min cykel, så att jag skulle komma hem till helgen. Nytt jobb av sergeant Dahlgren. Skall göra om adresskalendern då nya namn har tillkommit. Framställde dessutom en kartkopia till kapten Palm. En tvådagars exercis genomfördes med ett skjutmoment och för övrigt underhållsarbete med fernissning av golvet i dagrummet, följt av två timmars teori med fanjunkare Norrevik. Åter på ritrummet hann jag med några skyltar till. Talade med kapten Palm om det fanns möjlighet att få ta ett körkort. Svaret var ganska negativt. Fick ett uppmätningsjobb, att mäta städområden på officersmässen och underofficersmässen.

Bergsmässen tidigare underofficersmäss

Gjorde en ytberäkning och lämnade resultatet till kapten Palm. Fick ett nytt ritjobb av kapten Palm, det var skissen över Eklundshovsområdet som skulle ändras och omkopieras. Levererade dagen efter. Fick arbetsberedskap närmaste dagarna, trots att det var midsommarhelg. Fick lämna flottiljen vid 18-tiden. På midsommardagen ringde furir Sjöström att jag måste infinna mig på flottiljen snarast, jag cyklade ut och fick besked att äta middag där och sedan kunde jag åka hem igen. Vad sysslar de med? Kopierade en del ritningar till Leile på avdelning 6

.

Efter lunchen fick vi ställa upp i 2:dra munderingen med vapen. General Ljungdahl kom ut och inspekterade oss. Det var hans sista jobb som eskaderchef. Serg. Wiberg bjöd avdelningen på kaffe och kaffebröd. Fick porttjänst resten av dagen. Hade ett textjobb till matsalen och levererade dessa direkt. Fick kontroll mäta byggnads ritningar och justera dessa.

Fick kasernstädning kommande vecka, mellan 07:00 och 09:00, varje dag. Kapten Palm kom med ett stort ritjobb som skulle vara klart dagen efter, så jag fick jobba på natten och slapp kasernstädningen ett par dagar. Dagen efter var jag tillsammans med Leile ute i värnterrängen och tittade på en ny väg som skulle ritas in på flottiljkartan. Tog ledigt på kvällen och åkte upp till Lida och badade. Blev kallad till överstelöjtnant Lambert-Meuller och fick ett textuppdrag. Jobbade hos kassa-Johan på eftermiddagen. Kraftigt störtregn på morgonen, fick åka tillsammans med kapten Lindelöv upp till kanslihuset. Avdelning II bad om hjälp med ett textjobb, som tog halva dagen. Lade in sommarledighetssedeln och den blev beviljad. Hade textning av en hyllningsadress till fru Fägrell. Under sommarledigheten arbetade jag på mitt ordinarie jobb, för att förstärka kassan. Återvände till flottiljen efter 14 dagars arbete i det civila. Kom ut vid 23-tiden och en man på luckan saknades. Dagen efter saknades fortfarande samme man. Sergeant Dahlgren kom med ett textjobb till porten i kanslihuset. Fick hjälpa Margareta med att texta ett hyreskartotek.

Torsdagen den 19 augusti vid 11:00-tiden kom en av de värnpliktiga meteorologerna ner till mitt kontor och bad mig följa upp till deras avdelning. Den låg ju bredvid signalavdelningen. Det fanns en del officerare i signalavdelningen och hos meteorologerna fick jag veta att ett skadat plan, en J 28, snart skulle komma in över fältet för ett landningsförsök. Hos signalavdelningen fanns en divisionschef och en flygingenjör kom ungefär samtidigt med mig. Planet kom in med oförminskad fart och försökte landa, men började hoppa högre och högre och slutligen gick han upp igen, återkom för ett nytt landningsförsök och man märkte att irritationen var hög på signalavdelningen. Sista försöket uppfattade jag var en buklandning som skedde på gräset och fortsatte via ett staket, passage av en grusväg och upp i en villatomt. Motorn gick på konstant varvtal och föraren kom springande på tomten.

(Här föreligger dock en uppgift från mig att förarens namn var fanjunkare Halling, men i Jarl Åshages bok om F 18 heter föraren fanjunkare Harry Nilsson) Episoden hade dock ett lyckligt slut.

Min far ringde mig att han köpt en bil och att jag skulle bli hämtad till helgen. Kapten Palm kom med ett ritjobb. Det var Eklundshovsområdet igen. Vissa ändringar skulle ritas om. Fick ett nytt ritjobb av löjtnant Krook. Informationstavlor med ansvarsförklaringar. C E 3 inspekterade flottiljen. På eftermiddagen kom kapten Palm med ett ritjobb. Det var stora flottiljkartan som skulle ritas i färg på svarta tavlan i ordersalen. Fick också göra tre kopior på Eklundshovskartan. Hade ritjobb för lång tid framöver.

Vi hade en genomgång av alla persedlar som man fick tilldelade, jag saknade inget. På kvällen fick jag jobba med Margaretas adresslista, som skulle vara färdig till morgonen. Listan blev klar och hon bjöd på kaffe i markenteriet. Jag började sedan med löjtnants Krooks jobb. Det verkade vara någon form av flygfälttävlan som vi skulle vara värdar för. Jag hade en ritning över området i fågelperspektiv, med alla byggnader utmärkta. Det var också ett omfattande program att texta. På kvällen fick jag åka runt på området och dela ut inträdesbiljetter till S:t Eriksmässan efter en lista som jag fått. Kuppövning klockan 23:00 fortsatte till 00:30.

Låg för länge på morgonen så att furir Wikerud kommenderade mig att plocka tändstickor på planen utanför matsalen. På eftermiddagen hade vi idrott, jag sprang i ett 1500 meterslopp, som jag vann. Mötte löjtnant Krook som tyckte jag var lite orakad, snabbt upp på signalen och rakade mig.

LINSON

KAMRATFÖRENINGEN 30 ÅR 2014

I år är det 30 år sedan kamratföreningen bildades. Initiativet togs av dåvarande C F 18 överste Bernt Östh. Vår förste ordförande blev överstelöjtnant Rolf Rasmussen som med stor iver tog tag i arbetet att bilda den första styrelsen.

Torsdagen den 10 maj 1984 efter lunch samlades cirka 100 personer för att uppleva sitt gamla förband, bland annat genom en rundvandring samt att lyssna på chefen F 18 och Ted Boheman som talade om F 18 i går, i dag och i morgon.

Klockan 1800 hade ytterligare 100 medlemmar slutit upp och interimstyrelsen med Rolf Rasmussen som ordförande fick fortsatt förtroende att leda den nu nybildade kamratföreningen. Rolf ställde upp efter viss tvekan men bara för att få igång föreningen. Nu vet vi att Rolf kom att sitta som ordförande i 12 år.

Efter mötesförhandlingarna berättade Gösta Norrbohm om den minnesbok som han tillsammans med Bertil Skogsberg hade startat arbetet på och som beräknades vara klar 1985.

Därefter vidtog en gemensam middag för alla 200 församlade medlemmar och vad stod på menyn om inte ärtsoppa och pannkaka. Någon av deltagarna imponerades av att vi också hade damer med i föreningen, vilket kanske inte var så vanligt. Det ligger ändå nära till hands då det ju även varit många kvinnliga anställda på F 18.

Vid tidpunkten för bildandet av F 18 kamratförening var det full verksamhet på Tullinge och det fanns också många intresserade som hoppade in och påbörjade arbetet med föreningen.

Föreningens första tygmärke

Första styrelsen var sammansatt enligt följande:

Ordförande:	Rolf Rasmussen
Vice ordförande:	Birgitta Andersson
Sekreterare:	Hans Jansson
Kassör:	Birgitta Granberg
Klubbmästare:	Sven Schaffer
Ledamöter:	Sven Dahlgren och Lennart Grönberg
Suppleanter:	Gunnar Söderberg och Rolf Ljungqvist

Medlemsavgiften vid starten blev 15 kr och till föreningen anslöt sig 470 medlemmar.

En av de allra första som kom att hedra kamratföreningen med ett kåseri var dåvarande flygvapenchefen Dick Stenberg. Han lät berätta några minnen och reflexioner kring F 18. Bilden till höger visarden färdiga boken "Flygande högvakt".

Boken gavs ut som beräknat 1985.
Den 30 juni 1986 genomfördes en avslutningsceremoni med anledning av F 18 nedläggning.

Samma år fick föreningen sitt första nummer av tidningen "Föreningsbladet" med Rolf Bud som tidningsredaktör.

1987 kom föreningen att ha 563 medlemmar vilket är det största medlemsantalet hittills.

Efter omröstning och diverse layoutarbete kom så det nuvarande namnet på kamrattidningen att fastställas till "F 18-Kamraten".

1994 genomfördes en temakväll över skolorna på Tullinge i samband med kamratföreningens 10-årsjubileum.

1995 har all verksamhet kopplad till skolorna lämnat F 18 och STRILS finns numera i Uppsala.

1996 får kamratföreningen nya redaktörer till tidningen efter att Rolf Bud slutade som redaktör under 1990. Engelbrekt Carlsson blir ny ordförande efter Rolf Rasmussen. Herje, JZ, Jonzon fortsätter med sina uppskattade rundvandringar i gamla stan.

2000 får föreningen sin tredje ordförande då Ebbe Fridberg väljs efter Engelbrekt.

2002 blir Gunnar Söderberg invald som ordförande efter Ebbe Fridberg.

2003 kommer ett av våra blivande projekt till Tullinge från F 16 i Uppsala nämligen 35221 som ser mer ut som skrot än flygplan.

35221 anländer vakten F 18

Transport till klubbhangaren

Lars-Eric Larsson får uppgiften att ta hand om 35:an som får en tillfällig plats i den oinredda delen av berghangaren.

2004 är det tid igen för ett nytt byte av ordförande och Gunnar Persson blir vid årsmötet vald efter Gunnar Söderberg.

2005 blir det jubileumsskrivande i kamraten då det är 50 år sedan J 35 provflögs och boken om Draken "Draken 50 år" ges ut.

Bilden visar

Drakenboken

50 år.

2006 börjar PEAB med planeringen för bostäder på Tullinge

Avd 6 och instruktionsverkstaden börjar rivas

Dotterbolaget RFAB (Rikstens Friluftsstad AB) påbörjar arbetet och en projektledning placeras i kanslihuset på Tullinge.

Området i närheten av H 81 fixas till

Café Gyldene Gripen startar sin verksamhet under gamla matsalen. De glada ägarna heter Sussi och Agneta. De båda driver också Rikstens Hundsportcenter i samma lokaler.

Gamla matsalen, Café Gyldene Gripen

I de gamla lokalerna på Tullinge pågår också renoveringsarbeten av jaktflygbåten Macchi M.7. nr 945.

Projektet drivs genom Flygvapenmuseum. Gruppen har bedrivit sitt arbete på Arlanda och på Bromma för att till sist hamna på Tullinge. Då Tullinge är under byggnation har detta medfört att gruppen fått byta lokal vid flera tillfällen.

Under september fick föreningen tillfälle att besöka före detta Radargruppcentralen Björnen i Grödinge.

Nya vakten

Detta var ett kärt återbesök för dem som tidigare tjänstgjort på platsen. Vi kunde konstatera att det gjorts en rejäl ombyggnation av vakt och övriga lokaler.

Målobs-Rrjal bord

Föreningen flyttar från lokaler i gamla sexan till ny lokal i kanslihuset i ett av kontorsrummen på andra våningen. Vår önskan var förstås att få komma upp i gamla väderavdelningens lokaler på toppen av kanslihuset. Den lokalen hade inte använts på många år. Vår flytt till kanslihuset var dock kanonbra. Vi hade en hel del prylar så det tog några dagar innan vi var i bås. Vi fick också ett litet extra rum där vi kunde förvara en del flygplansprylar.

2007 påbörjar vi arbete med att inreda vårt blivande kuriosakabinett i Café Gyldene Gripens lokaler.

Vi har fått en del museimateriel från grannföreningarna samt annat som funnits i våra gömmor.

Interiörbilder

Våren 2008 börjar föreningen arbetet med projekt 35221 (35 Draken på pelare).

Arbetet pågick för fullt i hangaren som för till-

fället disponerades av polisens hundtjänstenhet. De var mycket hjälpsamma och lät oss ha en stor del av hangaren för vårt projekt. Vi fick också hjälp av dem att bogsera planet till hangaren, som ligger vid före detta flygklubben. Projektledare blev Göran Sjöholm som organiserade verksamheten och planerade och förhandlade med sponsorer med mera.

Vi började med att ta ur allt som kunde tas ut ur flygplanskroppen. Det blev en del prylar till vårt minimuseum. Bilderna som följer nedan visar planet i olika stadier under projekttiden.

Noskon och radar är nu borttagna

Ännu några kilon lättare

Under året påbörjar styrelsen också ett bokprojekt. Redaktör för projektet blev Jarl Åshage.

F 18 Tullinge försvinner och vi glömmer byggnader, arbetskamrater, verksamheter och natur kring det gamla förbandet. Då kan bara en bok bevara minnet och ge oss en glimt om hur det såg ut och var samt människorna på förbandet.

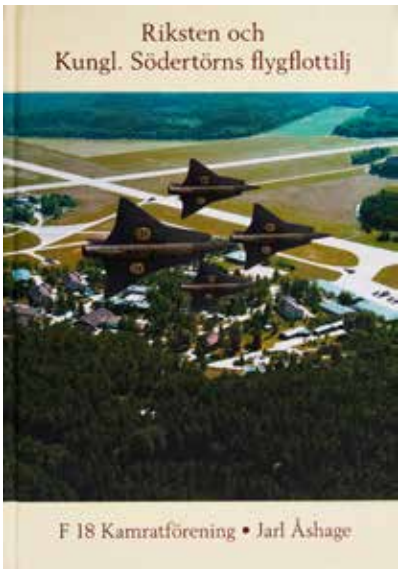

2009 fortsätter arbetet med projekt 35221 och inriktningen var nu att vi skulle kunna inviga planet på pelare under hösten 2009.

"Ludde" kollar så att fenan kommer på rätt plats

Möten med kommunen ger vid handen att det inte finns så stora förhoppningar om att få en central plats för planet samt att planet enligt kommunledningen inte platsar på Tullinge.

Det mesta är nu på plats

Tullinge skall enligt vad vi uppfattar avmilitariseras och militära flygplan gör sig inte i den miljön. Föreningen är klar med planet och RFAB som är vår största sponsor beredda att sätta upp planet. Nedan en önskeplats.

Den 23 maj deltar styrelsen på den sista samlingen för F 2 Kamratförening.

Siste ordföranden William Sivebro samlade deltagarna, cirka 90 stycken, vid minnesstenen. Stenen, som nu fått en hedervärd plats nere vid Hägernäsviken, blev en minnesvärd plats för nedläggningsceremonin. Den inramades också med två trumpetare från Täby musikklass. William Sivebro överlämnade F 2 fana till ordf Gunnar Persson F 18 för att vårda och minnas F 2 Kamratförening. Enligt min uppfattning försvinner inte en kamratförening, den finns kvar hos oss övriga kamratföreningar i alla tider.

2010 föräras kamratföreningen med en ny ordförandeklubba. Klubban har tillverkats av trä från flygledartornet samt klätts med plåtar från 35221.

Idégivare för klubban var projektledaren Göran Sjöholm som stolt visade upp och överlämnade den till ordföranden för vidare användning. Nedan visas klubbans olika sidor.

Under året har arbetet med boken och projekt 35221 pågått och flygplanet är i princip klart att sättas upp på pelaren. Vi fick ett negativt besked från kommunen, som innebar att flygplanet inte kommer att kunna sättas upp, följt av många märkliga förevändningar.

I början av 2011 blir boken om F 18 "Riksten och Kungl. Södertörns Flygflottilj" klar och vi beställer 1000 exemplar. Det är ett stort intresse för boken och försäljningen går bra. RFAB inhandlar flera hundra böcker överlämnas till köpare av bostäder och fastigheter på Riksten. En mycket uppskattad gåva till dem som flyttar in.

Lars Avermalm, RFAB mottager bevis på sponsorskapet av ordföranden

Under september månad samlades den tidigare uppvisningsgruppen "ACRO DELTAS" på Tullinge för en fotografering i likhet med den som gjordes för 46 år sedan. Med på plats hade vi också förortstidningarna samt SVT ABC. Det blev en bejublad tillställning som gav eko även utanför Sveriges gränser.

35221 rullas ut ur hangaren

Alla på plats på vingen

I september 2012 får kamratföreningen erbjudande från RFAB att flytta upp till det gamla flygledartornet som sedermera blev vädercentral högst upp på kanslihuset. Detta var ett önskemål från oss sedan lång tid tillbaka, men blev verklighet detta år. Vi var snabba med att tömma lokalerna nere i kanslihuset och komma igång med verksamheten i de nya lokalerna.

Fikaträff

Det var ett mödosamt arbete men genom gemensamma insatser så gick det snabbt, galant och utan skador. Nu har vi en lokal som ger oss arbetsglädje och vi tillbringar många timmar där för arbete och gemenskap.

Styrelsemöte

I november 2011 verkställde vi beslutet om att transportera ner vårt projekt 35221 till Österlens Flygmuseum. Nedan visas några bilder på lastning av 35221 utanför hangaren.

Flygboken blev en succé och vi fick beställa ytterligare 500 exemplar. Tumba Bokhandel har hjälpt oss med försäljning men huvuddelen har vi själva försålt.

Under våren 2012 avslutar Jarl Åshage sitt arbete som redaktör för F 18-Kamraten och ordföranden Gunnar Persson tar över.

2013 beslutar föreningen,efter beslut av styrelsen, i samband med årsmötet att utse Jarl Åshage till hedersmedlem. I samband med årsmötet delade styrelsen ut tavlan med 35221 som en bekräftelse på hedersmedlemskapet. Gunnar Söderberg som också fick en tavla, är sedan tidigare hedersmedlem samt hedersordförande.

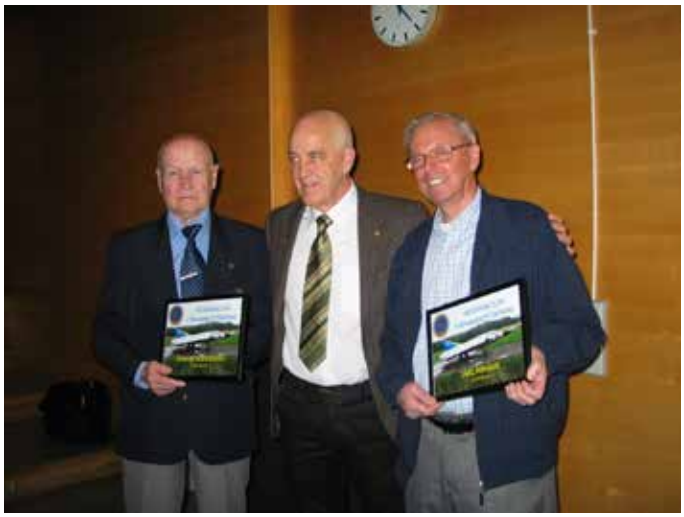

Jarl Åshage och Gunnar Söderberg får beviset på hedersmedlemskapet av ordföranden

Minnesstenen har under året bytt plats i avvaktan på en slutlig plats nedanför kanslihuset.

Plats 1 (1956) och plats nr 2 (1972)

Plats nr 3 (2009) och plats nr 4 (2013)

Under våren blev den nya platsen klar och stenen flyttades då till nya platsen. Återinvigning av högtidligt slag genomförs den 22 maj 2014.

Under året blir vi medlemmar i Sveriges Militära Kamratföreningars Riksförbund (SMKR). Tanken med detta medlemskap är att vi skall få stöd i våra frågor rörande traditionsvård och veteran-och anhörigstöd.

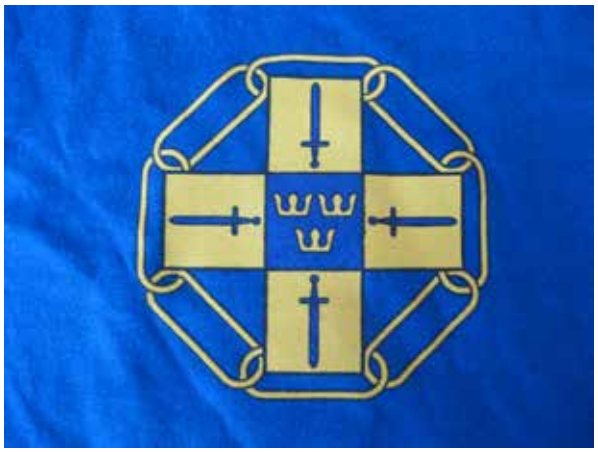

SMKR:s loggotyp

Föreningen deltog i den tredje ordförandekonferensen sedan starten 2009. Alla flygvapnets kamratföreningar var ense om att bli medlemmar i SMKR. Mötet var också enigt om att en överenskommelse skall tecknas mellan det stödjande förbandet och kamratförteningen. F 18 Kamratförening genomförde detta under slutet av verksamhetsåret och tanken är att detta skall vara gällande 2014, 2015 och 2016. Styrelsen hade en utomordentligt bra dialog med C LSS.

Föreningen var för första gången inbjudnen till veterandagen och invigningen av det nya Veteranmonumentet på Djurgården. Då vi inte kunnat flagga upp i rätt tid blev det ordföranden samt ett par medlemmar som representerade under dagen.

Verkställande utskottet delar ut vår flygbok till förskolorna Luna och Nova på Tullinge. Skolorna är väldigt intresserade av hur det var på Tullinge under tiden som flygflottiljen fanns här. Med dessa sidor avslutar vi en del av det som hänt under de 30 år föreningen funnits för alla kamrater och vänner som delat vårt intresse för F 18 och skolorna på Södertörn. Vi hoppas på många fina år framöver.

Stöd till utlandsveteraner och anhöriga

(text Bertil Andreasson, 2:e vice ordföranden bild Vetranavdelningen)

Under det dryga år som gått sedan SMKR slöt en överenskommelse med Försvarsmakten om stöd har SMKR genomfört flera informations- och diskussionsmöten. Vi har också internt diskuterat och lärt oss mer om hur detta stöd kan se ut och genomföras. Vi har konstaterat att det trots detta råder oklarheter inom många kamratföreningar om vad denna uppgift skall/kan innebära och hur den skall/kan lösas. Jag försöker med denna artikel beskriva så enkelt och tydligt som möjligt hur stödet bör utformas före, under och efter en utlandsmission. Det förtjänar återigen att framhållas att stödet ska genomföras i samarbete med förbandens veteran- och anhörigsamordnare. Försvarsmakten har nyligen fastställt en metodhandbok för stödet, denna förtjänar att läsas både en och två gånger av såväl förbandschefer som av kamratföreningarna.

Stödet kan indelas i två faser med olika innehåll och inriktning. Den första fasen startar så snart det utpekade förbandet har tillförts den personal som ska ingå i förbandet. Enligt metodhandboken är nämligen de utresande att betrakta som utlandsveteraner redan före utresan. De och deras anhöriga är då berättigade att få ta del av de stödaktiviteter som erbjuds.

Den första anhörigträffen ska genomföras i god tid före utresan i närvaro av de utresande och deras anhöriga. Den lokala veteran- och anhörigsamordnaren ansvarar för att representanter för alla lokala, ideélla organisationer deltar och ges tillfälle att informera om sin egen verksamhet och vad respektive organisation kan bidraga med i form av stöd till de hemmavarande anhöriga under pågående utlandsmission. Denna information kan repeteras vid anhörigträff nummer två.

Den andra fasen kan sägas börja med anhörigträff nummer tre som anordnas några veckor/månader före hemkomsten. Den bör då ha en inriktning mot stödet efter hemkomsten. Här är det för Fredsbaskrarna och kamratföreningarna särskilt påpekat Försvarsmaktens intresse att veteraner och anhöriga bibehåller en kontakt med Försvarsmakten genom medlemskap i dessa organisationer. Anhörigträff nummer fyra sammanfaller med hemkomstceremonin där de idéella organisationerna förväntas närvara men inte ha någon aktiv roll. Det kan dock vara ett utmärkt tillfälle till rekrytering av nya medlemmar.

För kamratföreningarnas roll i stödet kan nedanstående exempel vara till hjälp. Dessa exempel återfinns i det frågeformulär som utsänts från SMKR under mars månad. Där efterfrågas till exempel tillgång till lokal för försvarsmakten eller de andra ideélla organisationerna för veteranverksamhet

- förmåga att genomföra egna eller i samverkan med övriga informationsträffar/föredrag för veteraner och anhöriga
- stöd för till exempel läxhjälp, barnpassning, tillsyn av husdjur
- hjälp till anhöriga med praktiska göromål t.e. snöröjning, hantverksarbete, däckbyte
- förmedla kontakt till lämpliga företag för ovanstående praktiska göromål som snabbt behöver åtgärdas

- förmedla kontakt till den myndighet/organisation som bäst kan svara upp på efterfrågade behov
- sprida information om veteran- och anhörigverksamheten i egen förening och i samhället
- delta i veteran- och anhörigträffar i närområdet
- delta i nationella alternativt lokala veteranceremonier

En idé som SMKR har anammat är att erbjuda den utresande gratis medlemskap i en kamratförening under missionsåret för att på så sätt erbjuda en direktkanal till Försvarsmakten. Många kamratföreningar utger informationstidningar där de hemmavarande kan skapa kontakter för ovanstående stöd.

Det är, som framgår, verksamheter och tjänster som i det vanliga livet personliga vänner gör för varandra och som säkert görs redan idag mellan medlemmar i kamratföreningarna. Som namnet antyder är ju kamratskapet en hederssak inom föreningarna. Andra, större behov av stödinsatser har Försvarsmakten och de övriga idéella organisationerna resurser och kompetens för att hantera.

Det är vår förhoppning att denna artikel i kombination med ytterligare informationsträffar ska förmå även tveksamma kamratföreningar att ställa sina resurser till förfogande i stödet till veteraner och anhöriga före, under och efter utlandsmissioner.

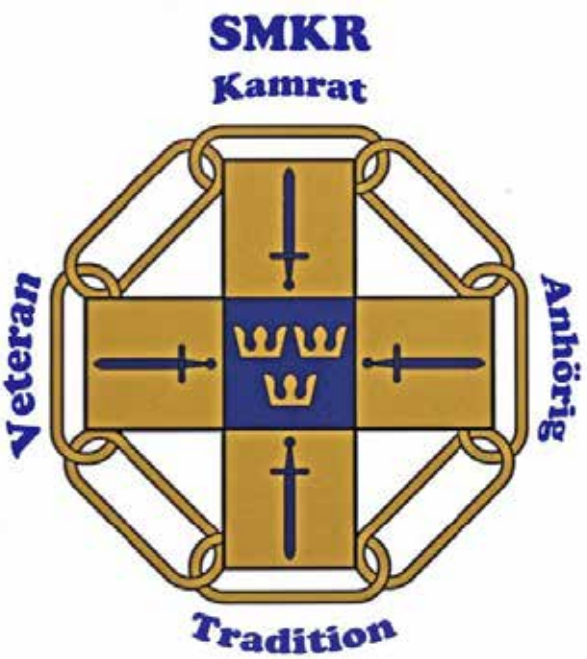

MATSALSMÅLNINGEN

(Text och foto Carl Rönn)

Carl Rönn var projektledare för ett flygplanbygge i matsalen och där ett sidoprojekt resulterade i matsalsmålningen där förebilden är ett foto ingående i F 18-boken "Flygande högvakt".

Målningen i matsalen påbörjades hösten 1999 och slutfördes under våren 2000. Den gjordes av mig själv och en av mina dåvarande elever som heter Ivan Vujacic. Målningen och hela väggen med dess port in till gamla diskrummet, som blev vårt lackeringsrum, var en del av aktiviteterna i ett EU-projekt som bedrevs på gamla F18 1997-2000.

Rent tekniskt så började vi målningsarbetet med en diaprojektor som projicerade bilden på väggen så att vi fick rätt placering på konturer och kanter. Efter det stod vi med fotot i ena handen och palett i den andra och målade.

Historien började dock redan 1995, då jag lanserade idén för Stockholms kommun att bygga ett riktigt flygplan med så kallade "värstingar" som ett socialpedagogiskt projekt för att få dem på rätt spår igen. Socialnämnden beslutade dock att man inte ville riskera att få ett eget JAS-projekt (Gripen hade ju nyligen störtat på Långholmen), så det blev intet av de redan ganska långt gångna planerna, däremot nådde ryktet om att en halvtokig Biggles var på gång det privata företag som just fått Botkyrkas ungdomsgårdar på entreprenad. Jag blev kontaktad av dem med förfrågan om att i stället starta verksamheten där. Våren 1996 började jag på ungdomsgården Lagret i Tumba med modellflygbygge och så snart byggtillstånd och de första delarna fanns så började vi limma spryglar till den 2-sitsiga dubbeldäckare som var det stora målet. Verksamheten gick bra och önskemål kom från kommunala skolan att om möjligt utöka verksamheten. Jag sökte och fick EU-bidrag från Europeiska Socialfonden (ESF) och i samband med detta gjordes flytten till F18, gamla matsalen som hyrdes av Fortifikationsverket och gjordes om till ett jättelikt hobbyrum. Flytten gjordes under sommaren 1997 och som EU-projekt samverkan med individuella programmet i Botkyrka som påbörjades med höstterminen 1997.

Utöver det fullskaliga flygplanet byggde vi ett tiotal trampflygplan för småbarn samt radiostyrda flygplan. Halva tiden tillbringade ungdomarna på Individuella programmet och läste kärnämnena och halva tiden var dom hos oss på F18 och deltog i olika praktiska moment. Med mig hade jag några duktiga pensionärer som i praktiken var både extra morfar och handledare. Dessa praktiska byggmoment var dock alla kopplade till kärnämnesteorin, för att på så sätt få en direkt återkoppling till hur och varför. Tiden på F18 var dessutom intressant och mer lockande än vanlig skola för dessa ungdomar och vi kunde då ställa högre krav på närvaro och allmän social kompetens.

Vi gjorde ett flertal resor och besökte bland annat andra EU-projekt i Nederländerna och England där man arbetade tillsammans med ungdomar och skapade något konkret med händerna. I Nederländerna byggde de en gammal väderkvarn (vad annars) och i England ett Community center. Sommar som vinter så

campade vi med några gamla M20 tält som jag fått av Flygvapnet, ungdomarna trodde jag ville ta livet av dem när jag sa att vi skall campa i -20 grader på flygfältet, men dom märkte att det ju faktiskt blev riktigt mysigt runt kaminen. Bra gruppövningar som dessutom var lite nostalgi för en själv.

Projektverksamheten gick bra och ESF-rådet och gamla SAF (nuvarande Svenskt Näringsliv) bestämde våren 1999 att det måste göras en dokumentärfilm om projektet. Filmningarna gjordes under hösten 1999 och fram till provflygningen sommaren 2000. I filmen finns för övrigt ett par sekvenser med, då jag och Ivan målar just väggen i matsalen.

Projektet avslutades i samma veva som flygplanet provflög och ansökan fanns inne på Skolverket om att starta friskola. Projektet betraktades allmänt som mycket lyckat och allt verkade alldeles fantastiskt ljust då beskedet kom hösten 2000, Tullinge skulle läggas ner.

I ett slag var allt nattsvart och verksamheten blev politiskt inkorrekt i Botkyrka. När jag vintern 2000/01 satt och tjurade så visades filmen på SVT och några personer från Siljansnäs Flygklubb ringde för att berömma film och projekt. Jag berättade som det var, men jag bestämde mig för att flytta verksamheten till Dalarna. Det var just en ny programperiod i EU och jag tänkte att har det gått bra under den förra så vågar de nog ge mig nya pengar, om jag utvecklar idén lite grann. Så fick det bli.

Med ett nytt EU-projekt som grund byggdes Siljan AirPark med start 2001. Sedan 2010 har jag arbetat med Tekniska museet och från 2011 har vi en del av dess flygföremål i Siljan AirParks museum. Vid årsskiftet 2013-14 tog Trafikverkets museer över Arlandasamlingen från LFV och från och med samma datum så jobbar jag även för Trafikverket med uppdraget att försöka få till stånd utvecklingsprojekt inom den nya EU-programperioden, som startade just i år 2014, denna gång med målsättning att skapa ett nationellt civilt flygmuseum, med återkoppling till tidigare erfarenheter, ända tillbaka till F18 och väggen i gamla matsalen.

Fotnot:
Filmen Egna Vingar, som för övrigt vann andra pris i dokumentärklassen 2000, kan jag tillhandahålla en kopia på. Information om vad Siljan AirPark är för något hittar man på www.siljanairpark.se

Vill någon fråga mig om något så hittar man mig på carl.ronn@trafikverket.se

Bildtext:

SE-XRY, Fisher Celebrity. Ungefär 5 minuter efter att detta foto togs så nödlandar jag på en rapsåker vid Sorunda kyrka. Haverikommissionens slutsats var sedermera förgasaris, vilket man får klassa som skräp bakom spakarna. Möjlig förklaring är att jag var ganska grön och jag hade ingen aaaning om att det kunde inträffa i slutet av juli. Skadorna inskränkte sig dock till knäckt landställ och en skadad vingspets.

Bilden föreställer "Röd Johan" en J 22 som omhändertas avett antal glada vpl och tekniker före eller efter flygning.

Vy över SiljanAirPark där du numera träffar Carl Rönn bedrivandes allehanda projekt.

Engelbrekt Carlsson 100 år

(text och foto Gunnar Persson)

Hipp hurra för vår 100-års jubilar.

Lördagen den 26 april styrde ordföranden, sekreteraren och kassören kursen till Tullinge och Kärrsdala seniorboende där vår uppgift var att uppvakta Engelbrekt som fyller 100 år. Det är en aktningsvärd ålder som inte många kan lägga till i sin CV. Det var en varm och solig dag och många hade kommit till samlingssalen för att gratulera Engelbrekt. Kung Carl XVI Gustaf gratulerade genom telegram till jubilaren.

Jarl Åshage i samspråk med jubilaren

På bilden överlämnar styrelsen presenter till jubilaren, bland annat vår nyligen framtagna 30 års mynt och framför Kamratföreningens gratulationer. Engelbrekt var aktiv i vår förening och ordförande i Kamratföreningen under åren 1996-2000.

ÅRSMÖTE 2014

(text Gunnar Persson, foto Lars Ljungholm)

Den 23 april samlades vi vid minnesstenen.

För första gången kunde vi använda vår nya förbandsfana vid ceremonin och det var även premiär för den nya platsen för minnesstenen.

Fler flyttningar lär inte behöva göras på grund av byggnationen. Vi satte ner en blomsterbukett stillade oss i en tyst minut för att minnas våra kamrater som lämnat oss under årens lopp.

Efter samlingen promenerade vi upp till STRILS tidigare lokaler för att genomföra årsmötet. Till årsmötet anslöt cirka 31 förväntansfulla medlemmar. Det var med viss nostalgi som vi gick in genom ingången till det som tidigare var STRILS stolthet.

I STRILS filmsal planeras för en, två och tredimensionell filmvisning av nya ägaren. Årsmötet genomförde vi i Avd S filmsal.

För föregående verksamhetsår kan följande begivenheter föras fram:

- För första gången på länge fick vi ett celebert besök då förre CFV Sven-Olof Olson, som kåserade på årsmötet, som hölls i Xenter i Tumba

- Ordförande och kassör deltog på ordförandekonferensen i Uppsala den 4-5 april
- Föreningen deltog på veterandagen den 29 maj 2013
- Vi deltog i invigningen av Rikstens skola den 30 augusti
- Platsen för minnesstenen klar, stenen på plats
- Fikaträffarna är en succé
- Klubbmästaren deltog på museiföreståndarkonferensen i Linköping den 10-11 oktober
- Kassör och Sekreterare deltog i av SMKR organiserat centralt möte i Enköping den 12-13 november

Jan-Olaw redovisar ekonomin

Styrelsen fick även i år ansvarsfrihet då inga oklarheter förelåg vid och medlemmarna var mer än nöjda med årets resultat.

Jan-Olaw har precis föredragit kommande budget och tycker vi skall klubba den efter ett rungande ja från deltagarna.

Efter årsmötet informerade vi om kommanden aktiviteter, återinvigning av minnesstenen 22 maj samt resan till Morokulien den 15-16 augusti.

Som vanligt blev det en lättare måltid efter mötet och som intogs i utrymmet utanför Avd S filmsal.

Nya ägarna till STRILS lokaler Göran och Ingegerd Hesselgren (bilden nedan) gav oss en kort information om den kommande verksamheten.

Vi passade också på att från kamratföreningen tacka för att vi fick låna lokalerna samt det generösa erbjudandet att även i framtiden få nyttja dem för föreningens verksamhet. Styrelsen överlämnade ett medlemskap i vår förening samt vårt 30 års mynt som tack för lånet.

LOA FALKMAN

(ref från SMS och foto LOA Falkman)

Fick ett SMS från LOA Falkman efter vår artikel i nr 48 av F 18 Kamraten.

I samband med nummer 48 av F 18 Kamraten ställde vi frågan till LOA Falkman vad ordet häst kommer ifrån. LOA var vpl på uoffmässen och som tack för fullgjort updrag tilldelades de vpl en dalahäst med en silverplakett. LOA var vpl nr 21 varför det blev “Häst 21”. LOA berättar att han fick den av Flygplanmästare Palm i samband med muck 1968. På silverplaketten står det "Minne från F 18 Uoff-kår nr 21". När LOA fick den av Palm sa Palm att den skulle stå i LOA hem i New York, när han sjöng där. LOA berättar att så varit fallet (om än mentalt). Husmor på mässen var Hilda Bengtsson som LOA tyckte var en underbar kvinna och som han hade kontakt med även efter muck. Hon följde hans karriär och besökte även hans konserter.

LOA skriver också att tiden på F 18 var viktig socialt och kronan på verket var att få muckarflyga med fältflygare Kalle Karlsson.

Protokoll fört vid årsmötet torsdagen den 23 april 2014.

Före årsmötet samlades mötesdeltagarna vid minnesstenen för blomsternedläggning och höll en tyst minut för att hedra de kamrater som inte längre finns ibland oss.

Plats: Filmsalen i fd STRILS-byggnaden.
Närvarande: 31 st F18-kamrater.

§1. Årsmötet öppnas
Kamratföreningens ordförande, Gunnar Persson, hälsade samtliga närvarande varmt välkomna och öppnade årsmötet.

§2. Val av ordförande och sekreterare för mötet
Till mötesordförande valdes Gunnar Persson och till sekreterare Leif Ström.

§3. Fråga om årsmötet blivit stadgeenligt utlyst
I F18 Kamratförenings stadgar, paragraf 9.1, står att kallelsen ska utfärdas senast 30 dagar före årsmötet. Kallelsen skickades ut den 21 mars. Årsmötet fastslog att utlysningen skett på ett stadgeenligt sätt.

§4. Fastställande av dagordningen
Den framlagda dagordningen godkändes av mötet.

§5. Val av två justeringsmän att jämte ordföranden justera årsmötesprotokollet och vara rösträknare på årsmötet
Till justeringsmän och rösträknare på årsmötet valdes Sten Flodkvist och Bertil Persson.

§6. Föredragning av verksamhetsberättelsen
Verksamhetsberättelsen hade tidigare skickats ut tillsammans med årsmöteskallelsen. Gunnar Persson sammanfattade därför endast de viktigaste punkterna. Verksamhetsberättelsen godkändes och lades till handlingarna.

§7. Föredragning av förvaltningsberättelsen
Även förvaltningsberättelsen hade skickats ut tidigare. Kassören, Jan-Olaw Persson, gick igenom resultat- och balansräkningen. Sammanfattningsvis kan nämnas att årets resultat blev +20 052 kr. Förvaltningsberättelsen godkändes och lades till handlingarna.

§8. Föredragning av revisionsberättelsen
Revisorn Göran Sjöholm läste upp revisionsberättelsen och föreslog att mötet skulle bevilja styrelsen ansvarsfrihet för det gångna året.

§9. Fråga om ansvarsfrihet för styrelsens ledamöter
Styrelsen beviljades enhälligt ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2013.

§10. Fastställande av/beslut om:

a) Verksamhet och budget för verksamhetsåret 2014

Jan-Olaw Persson presenterade en budget i balans för verksamhetsåret 2014 som godkändes av mötet.

b) Medlemsavgift för verksamhetsåret 2015

Årsmötet beslutade enhälligt medlemsavgiften till 100 kr.

§11. Beslut angående ärenden som av styrelsen hänskjutits till årsmötet.

Inga ärenden fanns.

§12. Val av:

Valberedningens förslag presenterades och efterföljande val fick följande resultat:

a) Ordförande

(Ordförande Gunnar Persson har 1 år kvar av sin mandattid)

b) Till styrelseledamöter för 2 år

- Jan-Olaw Persson Omval
- Sten Wiedling -”-
- Thomas Lagman -”-

(styrelseledamöterna Thomas Starrin, Leif Ström och Roger Wikholm har 1 år kvar)

c) Revisor för 2 år

- Svea Nilsson (Göran Sjöholm har 1 år kvar) Omval

d) Valberedning för 2015

Bo Roos (sammankallande) och Göte Blom. Omval

§13. Fråga om omedelbar justering av punkterna 10 och 12

Årsmötet beslutade att omedelbart justera punkterna 10 och 12

§14. Motioner inlämnade till styrelsen jämlikt stadgarna paragraf 11, jämte styrelsens yttrande över dessa

Inga motioner hade inkommit.

§15. Årsmötet avslutas

Ordförande Gunnar Persson tackade alla som kommit till årsmötet och avslutade mötet.

Vid protokollet

Leif Ström

Leif Ström, sekreterare

Gunnar Persson

Gunnar Persson, ordförande

Sten Flodqvist

Sten Flodkvist, justeringsman

Bertil Persson

Bertil Persson, justeringsman

FÖRSVARSMAKTENS CHEFER

(Försvarsmakten Försvarets Forum)

Försvarsmakten ÖB har fattat beslut om en ny arbetsordning för Försvarsmakten. Bland nyheterna märks bland annat den organisationsförändring som Högkvarteret genomförde vid årsskiftet.

Chefen för produktionsledningen, **(C PROD) generallöjtnant Anders Silwer**, ansvarar för Försvarsmaktens samlade förbands- och materielproduktion. Organisationsenheterna (förband, skolor och centra) är underställda C PROD som tidigare.

Ansvarig under C PROD för förbandsproduktion och förbandsanslaget tillika utbildningschef är **generalmajor Bengt Svensson**.

Ansvarig under C PROD för materiel- och vidmakthållandeanslagen är
konteramiral Thomas Engevall.

Övriga chefsbefattningar, gemensamt benämnda stridskraftschefer, är de som produktionsleder arméförband, marinförband, flygvapenförband, logistikförband, lednings- och underrättelseförband samt hemvärnsförband. Cheferna leder produktion och utveckling inom eget ansvarsområde.

Vid **produktionsstaben** finns nu följande befattningar:

- Arméchef (AC), generalmajor Anders Brännström,
- Marinchef (MC), konteramiral Jan Thörnqvist,
- Flygvapenchef (FVC), generalmajor Micael Bydén,
- Försvarslogistikchef (FlogC), konteramiral Thomas Engevall,
- Ledningssystemchef (LedSystC), brigadgeneral Lena Hallin,
- Rikshemvärnschef (RiksHvC), brigadgeneral Roland Ekenberg.

Befattningarna och stridskraftsindelningen är inte detsamma som det som förr benämndes försvarsgrenar eller försvarsgrenschefer utan omhändertar Försvarsmaktens traditioner kombinerat med en modern och effektiv ledningsstruktur.

I **insatsledningen** finns insatschefen, **(C INS) generallöjtnant Göran Mårtensson**, cheferna för de tre taktiska staberna samt för specialförbandsledningen:

- Armétaktisk chef (C ATS), brigadgeneral Stefan Andersson,
- Marintaktisk chef (C MTS), brigadgeneral Ola Truedsson,
- Flygtaktisk chef (C FTS), brigadgeneral Gabor Nagy,
- Chef specialförbandsledningen (C SFL), brigadgeneral Urban Molin.